

saaledes — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg tillade mig at læse den op — „Efter indhentet Indstilling fra den overordentlige Kommission af 8. August 1914 skal Indenrigsministeren senest Dagen for Ophævelsen af Loven af 7. August 1914 fremsætte Forslag for Rigsdagen til midlertidig Lov om Tilsyn med saadanne enkelte eller sammensluttede Virksomheder indenfor Produktion og Om sætning, der er i Stand til at udøve en bestemmende Indflydelse paa Fastsættelsen af Varepriser, og om de til Sikring af Forbrugernes Interesser nødvendige Foranstaltninger i Anledning af saadan Forretningsvirksomhed.“

I denne Paragraf vil ærede Medlemmer se, at der ligger et Dobbelt sigte. Det er egentlig det eneste klare i denne Paragraf, at den tager et Dobbelt sigte, til den ene Side paa Virksomheder, der er saaledes stillede, at de kan fastsætte Varepriserne, og til den anden Side paa en Sikring af Forbrugerne overfor den Slags Virksomheder.

I det Lovforslag, som nu er fremsat for os, er det første Sigte nok nævnt i den første Paragraf, altsaa den Paragraf, der skulde fortælle os om, hvad Lovforslaget egentlig har til Hensigt, hvad det egentlig drejer sig om; og der er dette Sigte mod Forretningerne, som kan bestemme Varepriser, yderligere skærpet ved et Udtryk, som viser, at Koncipisten meget rigtigt har forstaaet, hvad Meningen var, thi han taler her om Virksomheder af monopolagtig Karakter. Det er det, som i Virkeligheden har været Meningen, og hvorfor man ikke har brugt Ordet, forstaaer jeg ikke. Koncipisten har rigtigt forstaaet, at Monopoler var det, der var Meningen, men han har ikke sagt „Monopoler“ slet og ret, fordi det ikke var brugt i Afviklingslovens § 11, som han vilde holde sig saa nær til som muligt. Det andet Sigte, som gælder Sikringen af Forbrugerne, er imidlertid gledet helt ud af § 1 og optæder kun lejlighedsvis hist og her i Loven. Dette gør, at Lovforslaget er blevet overordentlig uklart. Hvis man vilde følge Hensigten med § 11, vilde man have været nødt til at fremsætte to Lovforslag, nemlig et Lovforslag om Monopoler og et Lovforslag om Vareaager. Saa havde man paa den ene Side sikret Tilsyn med det, som man uden Skade for Produktionen kan sikre Tilsyn med i dette Øjeblik, nemlig med Monopoler, og paa den anden Side havde man i et klart, alene i denne Hensigt udformet Lovfor-

slag, der drejede sig om Vareaager, kunnet sikre Forbrugernes Interesser.

Og man havde tillige opnaaet, at det havde været muligt at behandle Lovforslaget i et Udvalg. Som Lovforslaget her foreligger, er det en ren Harmonikalov, der paa Grund af Tilsynets Sammensætning kan trækkes ud og ind, den kan komme til at dreje sig om Monopoler alene og tage langt mere videregaaende Sigte, den kan drage Forretninger ind under sig, som det vil være umuligt at etablere et Tilsyn med paa Grundlag af det Arbejde, der kan gøres i et Udvalg. Og hele Udvalgets Arbejde viser udmærket godt, at Herrerne har staaet overfor denne Vanskelighed. Naar jeg taler om Udvalgets Arbejde ved denne Lejlighed, er det nærmest, hvad jeg vil kalde en Talemaade; for Arbejde har der oprigtig talt ikke været Tale om i Udvalget. I et eneste Møde blev der begyndt en Diskussion om Sagen — det var Mødet den 29. Januar —, og det endte med, at jeg bad Herrerne om til næste Møde at tænke over muligt at spalte Lovforslaget i to Lovforslag, saaledes som jeg her har antydnet. Vi kom altsaa sammen igen, og saa skulde der afgives Betænkning. Maaske har Herrerne arbejdet ganske kolossalt hver for sig og i deres Parti — det ved jeg ikke noget om, og derfor skal jeg ikke sige noget om det —, men i Udvalget har der slet ikke været arbejdet.

Og jeg vil ogsaa sige, at det er umuligt, naar man skal gaa ud over Monopolerne, at gennemarbejde et Lovforslag som dette i et Udvalg. Naar man vil ty til de overordentlig lærerige Bilag, der følger med Betænkningen, og som vi ikke skulde have haft nødig at pumpe ud af Regeringen — Ministeriet skulde selvfølgelig have afleveret dem sammen med Lovforslaget —, vil man f. Eks., for blot at tage et enkelt Sted — jeg kommer senere tilbage til andre —, finde, at der i England har været nedsat en parlamentarisk Kommission, der skulde optage dette Spørgsmaal til Behandling. Nu vil ærede Medlemmer vide, hvorledes en saadan engelsk Kommission arbejder; utvivlsomt har mange set Protokollen fra en saadan engelsk Kommission. Fra vort eget Arbejde kan jeg kun nævne et eneste Tilfælde, hvor der virkelig er præsteret noget lignende og med det samme udmærkede Resultat, som man faar ud af det i England, hvor man virkelig opnaar Indsigt i det Spørgsmaal, der er under Overvejelse. Det var Kommissionen i den vestindiske